

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

323

Vragen van het lid **Rebel** (PvdA) aan de Staatssecretarissen van Veiligheid en Justitie en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *de terugkeer naar en re-integratie in landen van herkomst voor slachtoffers van mensenhandel* (ingezonden 29 september 2014).

Antwoord van Staatssecretaris **Teeven** (Veiligheid en Justitie), mede namens de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ontvangen 21 oktober 2014)

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van de methodiek «Safe Future» voor hulpverleners die werken met slachtoffers van mensenhandel en huiselijk geweld die nog in onzekerheid verkeren of ze in Nederland kunnen blijven?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 3

Deelt u de mening dat het structureel bespreekbaar maken van terugkeer naar het land van herkomst met buitenlandse slachtoffers van mensenhandel en huiselijk geweld een reguliere taak voor de opvang en hulpverlening zou moeten zijn? Zo ja, op welke wijze spant u zich in om deze handzame methodiek landelijk te implementeren bij hulpverleningsorganisaties? Deelt de mening dat een geïnformeerde keuze van slachtoffers van mensenhandel over zijn of haar toekomst waarbij veiligheid voorop staat kan bijdragen aan terugkeer naar en re-integratie in landen van herkomst? Zo ja, welke factoren bevorderen of hinderen de terugkeer naar landen van herkomst? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 2 en 3

Op de slotconferentie van het project Safe Return op 25 september jongstleden heb ik mijn waardering uitgesproken voor de ontwikkelde methodiek. Ik vind het belangrijk dat slachtoffers een realistisch beeld hebben van hun toekomst en dat zij in staat worden gesteld vanuit hun eigen kracht een

¹ Safe Future, Aanvullende methodiek voor hulpverleners die werken met slachtoffers van mensenhandel en huiselijk geweld die nog in onzekerheid verkeren of ze in Nederland kunnen blijven, Federatie Opvang, September 2014

geïnformeerde beslissing te nemen over die toekomst. De projectorganisatie brengt op dit moment in kaart op welke manier zij de methodiek willen uitrollen.

Vraag 4

Is het waar dat de aangiftebereid onder slachtoffers van mensenhandel is afgenomen? Zo ja, hoe gaat u de aangiftebereidheid vergroten? Zo nee, waar blijkt dat uit? Over welke verdere aangiftecijfers beschikt u ten aanzien van mensenhandel?

Antwoord 4

Ja, de aangiftebereidheid onder slachtoffers van mensenhandel is in 2012 afgenomen ten opzichte van 2011. Het gaat hier om de aangiftecijfers van de opsporingsinstanties. Ik beschik niet over andere aangiftecijfers. Niet alle geïdentificeerde slachtoffers van mensenhandel besluiten aangifte te doen. Aangiftes zijn echter een belangrijke bron van informatie, waarop we moeten blijven investeren. Daarom is bijvoorbeeld een voortdurende investering in goede slachtofferbejegening van belang. Binnen alle eenheden zijn voldoende gekwalificeerde/gecertificeerde medewerkers aanwezig die deskundig zijn om slachtoffers van mensenhandel te woord te staan en te helpen.

In het voorjaar van 2014 hebben het Ministerie van Veiligheid en Justitie en de politie een verkenning uitgevoerd bij een aantal opvanglocaties voor slachtoffers van mensenhandel om te bezien of het inrichten van een verhoorstudio op de opvanglocaties de aangiftebereidheid onder slachtoffers mensenhandel zou kunnen vergroten. In deze verkenning is door de professionals aangegeven dat een verhoorstudio in de categorale, specialistische opvanglocaties meerwaarde kan hebben.

In het najaar van 2014 zal daarom voor de duur van een jaar een pilot verhoorstudio's in opvanglocaties van slachtoffers mensenhandel worden gestart. De resultaten zullen in het voorjaar 2016 beschikbaar komen.

Vraag 5

Deelt u de mening dat de identificatie van slachtoffers van mensenhandel in de vreemdelingenketen beter kan? Zo ja, hoe gaat u de expertise van medewerkers van asielzoekerscentra (AZC's) dienaangaande vergroten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Het herkennen en onderkennen van signalen mensenhandel is van groot belang bij de aanpak van mensenhandel. Om die reden staat signalering van slachtoffers mensenhandel binnen de vreemdelingenketen op de agenda.

Zo heeft de expertise van medewerkers van AZC's het afgelopen jaar al veel aandacht gekregen. Het Centraal Opvangorgaan Asielzoekers (COA) heeft in 2013 alle medewerkers in de uitvoering getraind in het oppakken van signalen mensenhandel / mensensmokkel. Deze trainingen zijn in samenwerking met het Expertisecentrum Mensenhandel Mensensmokkel (EMM) en Comensha vormgegeven. Het COA en het EMM hebben in het verlengde hiervan een proces ingericht, gericht op het snel en actueel delen van informatie met mogelijke opsporingsindicaties vanuit de verschillende locaties met het EMM. Daarnaast heeft het COA per locatie 1 à 2 contactpersonen mensenhandel / mensensmokkel die dit onderwerp actueel houden. Deze contactpersonen hebben halfjaarlijkse bijeenkomsten waarin het EMM en Comensha actualiteiten delen en een terugkoppeling verzorgen over de gedeelde signalen en de opvolging hiervan.

Daarnaast verzorgde de Immigratie en Naturalisatiedienst (IND) van 10 maart tot 1 juli 2014 Basistrainingen Mensenhandel, die door meer dan 600 mensen zijn gevolgd. Het voornaamste doel van de trainingen was om mensen die tijdens hun werk in aanraking kunnen komen met signalen van mensenhandel bewust te maken van verschillende aspecten van dit misdrijf. Een belangrijk onderdeel van de training betrof het herkennen van mensenhandel-signalen. Later dit jaar organiseert de IND ook Verdiepingstrainingen Mensenhandel. Ook in 2015 zal de IND blijven investeren in intensieve mensenhandelstrainingen.

Vraag 6

Bent u bereid om gedegen onderzoek te doen om alle slachtoffers van mensenhandel binnen de AZC's in beeld te krijgen? Zo ja, wanneer kan de Kamer de uitkomsten van een dergelijk onderzoek verwachten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

Gelet op het feit dat er al veel inspanningen worden verricht, gericht op het verbeteren van de signalering van slachtoffers mensenhandel, zie ik geen concrete aanleiding om onderzoek te doen naar slachtoffers van mensenhandel binnen de AZC's.